Programkriterier for Energieffektive nybygg

Formål

Gjennom programmet Energieffektive nybygg, vil Enova bidra til å skape forbildeprosjekter for energieffektive nybygg. Prosjektene skal inneholde energirelatert teknologi, eller løsninger som er nyvinnende for den norske byggebransjen. Støtte tildeles kun prosjekter som bruker innovative løsninger og reduserer energibruken vesentlig.

Programmet skal også bidra til kostnadsreduksjon og markedsspredning av ambisiøse energiløsninger.

Virkemiddel og støttenivå

Virkemiddel: Investeringsstøtte

Den maksimale støttesatsen vil variere fra 40 til 60 % av de godkjente merkostnadene for prosjektet, avhengig av bedriftens størrelse.

Støtten under dette programmet blir dekket av disse unntaksbestemmelsene:

- Gruppeunntakets artikkel 36 – Støtte til tiltak som hever standarden utover eksisterende standarder

Se beskrivelser av unntaksbestemmelsene på siden https://www.enova.no/esa

Kvalifikasjonskriterier

Søkeren

1. er en utbygger, entreprenør eller byggherre som bygger for seg selv eller andre
2. skal være økonomisk ansvarlig for prosjektet, og dokumentere og rapportere resultatene. Rådgivere, leverandører og andre kompetente aktører kan bistå prosjekteier, men ikke stå som søker.

Prosjektet

1. kan omfatte nye bygg innenfor alle bygningskategorier og størrelser
2. kan omfatte ulike teknologier siden programmet er teknologinøytralt
3. har høy energiambisjon utover gjeldende forskriftskrav (TEK), som oppnås gjennom innovative tiltak på bygningskropp, tekniske system og/eller energiforsyningen
4. har mål om å skape en spredningseffekt. Spredningseffekten er knyttet til prosjektets demonstrasjonseffekt og mulighet til å få gjennomslag i markedet. Dette innebærer blant annet grad av gjentakelse i geografisk avgrensede markeder, bygningskategorier, andre aktørers mulighet til å gjenbruke kompetanse i andre prosjekter med mer.
5. skal bidra til å fremskaffe og dele kunnskap som gjør det enklere å etablere ytterligere installasjoner
6. må tilfredsstille disse minstekravene, og i tillegg inneholde innovative elementer:

Bygningskropp	Tekniske systemer	Energiforsyning
Minstekravet til bygningskroppen tilsvarer lavenerginivå i henhold til NS 3700 / 3701, med unntak for kontorbygg der det stilles krav om varmetapstall minst lik passivhusnivå.	Minstekravet til distribusjons-virkningsgrad må være bedre enn 92 % for småhus og 96 % for yrkesbygg/boligblokker, samt ha en romvirkningsgrad bedre enn 90 %. Beregningsmetodikken finnes i EN 15316-serien. Minstekravet til tekniske systemer tilsvarer lavenerginivå i NS 3700 / 3701.	Fornybarandelen til netto varmebehov skal være minst 60 % for bygg under 500m² oppvarmet BRA og 65 % for bygg over 500m² oppvarmet BRA. Overskuddsproduksjon krever avtale om avsetning til nærliggende bygg og anlegg eller lagringsløsninger.
Minstekrav yrkesbygg: Installasjon av SD anlegg og EOS. Måling yrkesbygg: Både energibærere og energiposter Måling bolig: Måling energibærere og i henhold til et forenklet energipost-oppsett		

Søknad

1. For store utbygginger skal det søkes om støtte til første byggetrinn. For påfølgende byggetrinn må det sendes inn separate søknader.
2. Obligatoriske vedlegg:
   - Prosjektbeskrivelse: Mal for prosjektbeskrivelse skal fylles ut komplett og legges ved søknaden.
   - Dynamiske energisimuleringer: Søker må legge ved energiberegninger som viser prosjektets energiambisjon og inputdata. Enova krever en dynamisk simulering av energiproduksjon og energibruk over året, med minimum timesoppløsning. Energisimuleringene skal være basert på reelle betingelser for internlaster, virkningsgrader, brukstider og så videre basert på TS3031. Lokalt klima skal brukes.
   - Energiresultat: Verdiene som benyttes som underlag for beregning av energiresultatet må dokumenteres gjennom energiberegninger. Referansen for beregning av energiresultatet er det gjeldende energikravet i TEK eller andre energikrav hvis det er vedtatt at prosjektet skal oppfylle andre energikrav. Energiresultatet er summen av differansen mellom beregnet netto energibehov etter tiltak og energirammen i TEK, og ny fornybar energiproduksjon utover minstekravet i TEK eller andre vedtatte krav til fornybar produksjon. Elektrisk overskuddsenergi som eksporteres til nettselskap skal ikke medregnes i den årlige produksjonen.
   - Lønnsomhet: Søker må oppgi energipris ved eventuelt salg av energi til nærliggende bygg eller anlegg, samt eventuelle endringer i FDV-kostnader som følge av investeringen i et energieffektivt nybygg. Internrenten regnes automatisk ut ved utfylling av skjema, og dette angir lønnsomheten av investeringen. Lønnsomheten vurderes opp mot normal avkastning i bransjen.
3. Enova kan be om ytterligere beskrivelser og dokumentasjon av teknologi i tilfeller der søker tar i bruk lite kjente teknologiske løsninger.

Rangeringskriterier

- Gode løsninger for energideling i bygget og/eller mellom nabobygg
- Grad av spredningseffekt
- Prosjekt med byggestart innen 1 år etter vedtatt støtte
- Høyt energiresultat målt opp mot støtten det er søkt om (kWh/kr)

Prosess og betingelser

Søknad

1. Søknadsfristene er 1. mars, 1. mai, 1. september og 1. november. Søknadene til hver søknadsfrist blir vurdert samlet opp mot hverandre. Forventet behandlingstid er normalt 7 uker etter søknadsfristen. Søknader uten alle obligatoriske vedlegg kan bli avvist.
2. Energiforsyningsløsninger som er vanlige og lett tilgjengelige i markedet blir vanligvis ikke støttet. Eksempelvis vil ikke passivhus med solceller regnes som tilstrekkelig innovativt for yrkesbygg.
3. Lokale føringer som tilknytningsplikt til fjernvarme vil bli vurdert i hvert tilfelle.
4. Søkeren skal søke om støtten som kreves for å ta en positiv investeringsbeslutning. Enova vurderer støttebehovet opp mot en avkastning som tilsvarer normal avkastning for bransjen. Støttenivået avhenger av disse faktorene:
   a. Merinvesteringer: Enova kan kun støtte deler av merinvesteringene som energitiltaket fører med seg. Søker må gjøre rede for hva som er alternativet til å foreta den ønskede investeringen. Merinvesteringen er differansen mellom den ønskede investeringen og det oppgitte alternativet.

b. Prosjektets lønnsomhet: Enova støtter kun prosjekter som ellers ikke ville blitt gjennomført.
c. Virksomhetens størrelse: Støtte til små- og mellomstore bedrifter (SMB) kan være noe høyere enn for store virksomheter.

5. Merkostnadene ved å løfte prosjektet fra gjeldende TEK til den nye energiambisjonen kan beregnes på aggregert nivå på søknadstidspunkt. Merkostnadene inkluderer blant annet:
   a. Tiltakets prosjektering og detaljplanlegging
   b. Prosjektledelse
   c. Innkjøp av utstyr
   d. Bygging og installasjon

- Enova støtter merkostnader, ikke alminnelig prosjektering, prosjektledelse mv.

Rapportering

Før første utbetaling

1. Oppdatert fremdriftsplan sendes inn.
2. Prosjekter som har fått støtte til energiproduksjon og selger energi til nærliggende bygg eller anlegg skal sende inn signert avtale om salg. Avtalen skal minimum omfatte mengde, varighet og pris.

Sluttrapport

1. Prosjekter skal opprette bruker og registrere bygg i Enovas Bygningsnettverk ved sluttrapportering.
2. I tillegg til en kortfattet skriftlig beskrivelse, skal sluttrapporten bestå av følgende punkter:
   a. Oppdatert prosjektbeskrivelse – ved å oppdatere søknadsinformasjon på Enovas søknads- og rapporteringssenter.
   b. Beregningsgrunnlag som dokumenterer energibruk og -produksjon "som bygget".
   c. Dokumentasjon for gjennomført tetthetskontroll (basert på NS EN 13829).
   d. Dokumentasjon av opplegg for formålsdelt måling av energibruk i henhold til NS3031. For boliger gjelder forenklet oppsett.
   e. Revisorrapport i henhold til mal som lastes ned fra Enovas søknads- og rapporteringssenter.
   f. Byggeiere som søker for egen privatbolig kan rapportere kostnader i egen rapportmal. I disse tilfellene bortfaller krav til revisorrapport.
   g. Det skal legges til rette for rapportering av både energibærer og energiposter. For bolig brukes forenklet energioppsett (oppvarming, varmtvann, el-bruk, kjøling). Andre bygg rapporterer etter formål som angitt i NS 3031, som inkluderer energibruk utenfor oppvarmet bruksareal.

Andre betingelser

1. Prosjektet støttes fordi det skal være et forbildeprosjekt både for prosjekteier og Enova. Informasjonen om prosjektet skal publiseres både i prosjektperioden og etter at prosjektet står ferdig. Prosjektet skal levere bilder og illustrasjoner av bygget som Enova kan benytte i forbindelse med informasjonsspredning.
2. Målt energi skal rapporteres til Enovas Bygningsnettverk i 5 år etter at bygget er ferdig og i drift. Byggeier legger til rette for timesmålinger av formålsdelt energibruk, slik at date kan fremskaffes dersom prosjektet blir valgt ut for evaluering eller det er ønskelig å hente ut formålsmålt energi på annet format enn det som leveres til Enovas Bygningsnettverk i inntil 10 år etter ferdigstilling. Elektrisk overskuddsenergi som eksporteres til nettselskap medregnes ikke i årlig produksjon.